

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXI. ZATURDAG den 28sten SEPTEMBER 1833. N. 39.

Eenige byzonderheden nopens het in bezit nemen van het eiland Curaçao, op den 1sten January 1807, door een Engelsch smaldeel, onder het bevel van den Kapitein Sir Charles Brisbane.

Het was in het jaar 1829 en wel op den 27 Juny, dat deze byzonderheden in een vervolg op de *Royal Saint Vincent Gazette* op hoog gezag in het licht verschenen; en wy zouden misschien nimmer iets byzonders wegens de bezitneming dezer kolonie door de Engelschen te weten gekregen hebben, had Sir James Athol Wood, in 1807 bevelhebber van het fregat Latona, zich de volle eer dezer onderneming niet willen toeeigenen en daarvan een geschiedkundig verhaal in *Ralfe's Naval Biography* doen plaatsen, waardoor Sir Charles Brisbane, in 1827, Gouverneur van het eiland Saint Vincent, gedrongen werd dit verhaal van Sir James te wederleggen en in de opgemelde *Gazette* publiek te maken.

Wy zullen tot de behoorlyke mededeeling dezer byzonderheden ons stipt houden aan de briefwisseling welke plaats gehad heeft tusschen Sir Charles Brisbane, met den Heer J. Ralfe, schryver van een werk getiteld *Naval Biography of Great Britain* (Levens beschryving van vermaarde zee-officieren van G. B.) en eenige officieren aan boord van de Arethusa, onder bevel van Sir Charles Brisbane, het eerste schip dat op den 1 January 1807 binnen de haven liep; en zoo er eenige aanmerkingen van onze zyde, welke wy by overlevering weten, mogten voorkomen, zullen wy dezelven aan den voet van de kolonnen plaatsen. Wy wenschen gaarne dat een ieder die van het in bezit nemen dezer kolonie, in 1807, ooggetuige is geweest en zich nog de toedragt der zaken levendig kan voorstellen, van deze gelegenheid gebruik zal maken om ons hetgeen zy bygewoond of des tyds als waarheid vernomen heeft, mededeelen.

Hetgeen hier zal volgen is een uittreksel uit de bovengemelde Gazette, waarmede wy zeer vriendelyk zyn begunstigd geworden.

Brief No 1.

Cove of Cork, den 19 Oct. 1827.

Geachte Sir Charles!

"Aangezien ik U immer geneigd heb gevonden, om elk een, die ambtshalve in eenige betrekking met U stond, regt te laten wedervaren, beschouw ik het pligtmatig, dat de genen die de eer gehad hebben, om tegenwoordig te zyn geweest by en door uwe daden voordeel te hebben genoten, even gelyk regt aan U zouden laten wedervaren; maar zulks niet vindende in *Ralfe's Naval Biography*, het 20 deel over de levens beschryving van den Schoutbynacht Sir James Athol Wood, oordeel ik het regt om U toetezenden een uittreksel van dat byzonder berigt, hetwelk betrekking heeft tot de verovering van het eiland Curaçao, waarin ik zoo vele en met myne denkbeelden van waarheid zoo strydige daadzaken aangevoerd vind, dat ik een ondankbaar en onwaardig mensch zoude zyn, zoo ik U met dezelven niet bekend make, dewyl het gebeuren mag dat gy, nog in langen tyd het bewuste werk niet mogt in handen krygen, aangezien het 20 deel waarin dezelven voorkomen, slechts onlangs aan mynen Admiraal is toegezonden geworden, die de goedheid gehad heeft my hetzelve te laten zien.

Gelief verzekerd te zyn dat myne hoogachting voor U dermate is, dat niets op aarde instaat is my te bewegen om uw' goeden naam, indien ik het voorkomen kan, door kwalyk gegevene berigten van anderen te laten lyden, terwyl het my zeer wel bekend is, dat *ten opzigte het ontworpen plan* om binnen Curaçao te loopen, niemand buiten U de minste aanspraak daarop kan maken; *en wy allen weten het* dat de tegenwoordige Sir James Wood in het geheel uwe bevelen niet nagekomen heeft, en *weinigen zouden gedoogd hebben*, gelyk gy gedaan hebt, dat hy straffeloos is afgekomen.

Daar ik weet dat gy die berigten niet onwederlegd zult laten, besluit ik deze zonder verdere aanmerking over de zaak te maken.

Met achting heb ik de eer te zyn,

Uwe Dw. Dr. en Vriend,

JOHN ELLIOTT.

Uittreksel der aanteekening van den Admiraal Sir James Athol Wood, geplaatst in Ralfe's Marine Biographie, waarvan de Heer Elliott in zynen brief aan Sir Charles gewag maakt.

Kapitein Wood werd by opvolging ge- [illegible] Latona; en na een korten tyd op het laatste, in het kanaal gediend te hebben, ontving hy order om naar de West-Indiën met een konvooi te vertrekken. Na zyne aankomst te Jamaika kreeg hy, op last van den Admiraal Dacres, het fregat Anson onder zyn bevel om naar Curaçao te stevenen, met zoodanige andere oorlogschepen, welke hy op zynen overtogt mogte te gemoet komen; en zoude hy, wanneer de schepen zeilrede waren, byzondere voorschriften ontvangen, hoedanig hy zal moeten handelen. Intusschen verscheen de Arethusa vóór Port Royal, waarop de opperbevelhebber der zeemagt liet seinen op dat kapitein Brisbane binnen de haven zoude komen, en daar hy de oudste kapitein was, ontving hy last om de Anson en Latona onder zyn bevel te nemen en werden de bevelen, welke voor kapitein Wood bestemd waren, aan hem gegeven. *Zy* konden in geene betere handen vertrouwd zyn geworden.

De drie schepen vertrokken van Jamaika in het begin van December en na aanhoudende tegenwinden en eenen westwaards loopenden stroom te hebben ondervonden, kwamen zy op het eiland Aruba aan, alwaar zy eenen korten tyd bleven liggen en op welke plaats ook kapitein Brisbane zyne bevelen aan de bevelhebbers van de Anson en de Latona mededeelde; verklarende toen dat hy het eiland Curaçao zoude aanvallen, indien hetzelve niet wierd opgegeven, na dat hy een vredes vlag zal ingezonden hebben, om het eiland van den gouverneur op te eisschen.* Vervolgens gaf hy aan de kapiteinen der andere schepen last om een plegt ankers kabel door de konstabels kamer te halen en vast te maken aan een plegt anker; dat het zyn voornemen was om kapitein Lydiard van de Anson met een vredes vlag te zenden; dat terwyl de vredes vlag van de Anson wegzeilde, de andere schepen hunne sloepen moesten uitzetten en zich gereed houden om de bewegingen van de Arethusa te volgen; en dat zoo de stad zich niet overgaf, hy aan den gouverneur twee uren tyd zouden geven om de vrouwen en kinderen uit de stad te laten trekken, op verloop van welken tyd, de Arethusa, Latona, Anson en Fisgard, (welk laatst gemeld schip zich toen by de anderen had gevoegd) binnen de haven zouden loopen.

Deze schikkingen gemaakt zynde, vroeg kapitein Brisbane aan kapitein Wood of hy het plan goed keurde; maar deze antwoordde, met die openhartigheid en vryheid welke het kenmerk van zyn gansch gedrag zyn, dat hy in geenen deele hetzelve goedkeurde, dat het dolheid was den vyand met hun voornemen om de haven binnen te loopen bekend te maken. Vervolgens zeide hy, dat aangezien het des opperbevelhebbers wil is, om een vredes vlag te zenden, het beter ware om de vlag aan de top van de mast te laten waaijen.— Dezen raad wilde kapitein Brisbane niet aanhooren, die wrevelig antwoordde: "dat het hem niet scheelde of men zyn plan wilde goedkeuren of niet, hy zoude echter hetzelve niet veranderen." Zich echter overtuigd houdende der ondoelmatigheid van het ontwerp, liet kapitein Wood geene gelegenheid voorby gaan, om een ander plan van aanval aanteraden; maar op zoodanige eene wys zonder de minste aanstoot te veroorzaken. Hy bragt den Commodore onder het oog dat zoo de vyand hun voornemen te weten kreeg, dezelve een ketting over de haven zoude spannen en dat zelfs een oud schip of vaartuig den doortogt zoude kunnen belemmeren;* doch de Commodore antwoordde hierop met te zeggen, dat "hy over denzelven zou springen." "Ik kan even zoo goed springen als gy," zeide kapitein Wood, "maar geen van ons beide kan onze schepen over denzelven doen springen."

Zoo stonden de zaken tot op den 30 December, toen, na een langen overtogt van eene maand van Jamaika, omtrent zons ondergang, de Latona land ten noord oosten seinde, hetwelk bekend werd te zyn het eiland Curaçao, waarop de Commodore sein maakte om zich gereed te houden om te wenden.

Dit bewyst genoegzaam zyn voornemen om digt onder den wal van het eiland te werken en dat hy vast besloten had zyn plan van aanval intevolgen, en een vredes vlag binnen de haven te zenden. Kapitein Wood zich voorgenomen hebbende nog eene poging aantewenden, om hem van het volvoeren van dat plan te doen terug komen, zich overtuigd houdende dat hetzelve met geen welslagen kan bekroond worden, deed sein om met de Arethusa te spreken; hy haastte zich om aan boord dat schip met zynen loods, (een zeer achtingswaardig en kundig man,†) te begeven en ging met kapt. Brisbane naar beneden in de kajuit, toen de zaak wederom wel overwogen werd; en na vele woordenwisseling zeide kapitein Wood: "Nu, Brisbane, laat ons

* Hier wordt gesproken van een vredes vlag; er is geen vredes vlag door Sir Charles Brisbane binnen gezonden, de opeisching van het eiland is vroeger geschied en wel door andere schepen.

* Kapitein Wood heeft misschien na het nemen van Curaçao te weten gekregen dat er een ketting en een oud schip bestonden om den mond van de haven te sluiten. Men heeft echter op den 31 December 1806 van deze middelen van verdediging geen gebruik gemaakt; de redenen waarom zulks niet is geschied, zyn ons onbekend.

† Jan Bislick.

"denzelfden koers houden, wy staan nu tegen over het "vaste land, waar wy een zachten stroom zullen hebben, morgen kunnen wy den ganschen dag opwerken "en waar wy van Curaçao niet kunnen gezien worden; "morgen nacht kunnen wy oversteken, boven 'swinds "der haven van Curaçao aandoen en ons gereed houden om met het aanbreken van den dag de haven binnen te loopen; wy zullen de Hollanders allen dronken "vinden en de stad zal do onze zyn; want in al de Calvinistе landen zyn de eerste dag en de laatste van het "jaar, dagen van groote feestviering; en gy moogt mynen loods, die hiermede wel bekend is, vragen of zulks "niet zoo is." Hierop ging kapitein Brisbane ter zyde met den loods spreken; hy keerde zich daarna om en zeide tegen kapitein Wood: "Hoe! uwe loods zegt juist het tegendeel. Kapitein Wood, natuurlyker wys vergramd op dit gezegde geworden zynde, berispte hoewel ten onregtte, den loods wegens zyn gedrag, zeggende dat hy (de loods) tegen was, om binnen de haven te gaan. De Heer Bislick zeide echter "de Commodore spot er mede." Toen wendde zich kapitein Wood tot den Commodore en zeide "Brisbane! de zaak is van "zeer veel aanbelang om er mede den gek te scheren; "onze goede naam hangt er van af; en zoo gy myn "plan involgt, verzeker ik U het bezit van het eiland." "Wel aan" zeide kapitein Brisbane "het zy zoo." Zy gaven elkander de hand en de Commodore zeide daarop "Wood! gy hebt my te voren volstrekt niet aangemoedigd." "Ook kunt gy niet zeggen" hernam kapitein Wood, "dat ik U daarvan afgeraden heb; het tegendeel is waar, ik heb U steeds de verzekering gegeven dat ik vóór gaan of volgen zal waar gy ook moogt verkiezen te gaan, maar ik kon nooit het plan goedkeuren." Zy beschouwden toen het eiland als genomen en begonnen eenige voorloopige schikkingen te maken omtrent de goede zaken welke er de gevolgen van zullen zyn. Na eenig gesprek over het benoemen van kapitein Wood tot Gouverneur van het eiland, verwierp hy het voorstel, zeggende dat hy zyn schip niet zoude willen afgeven tegen eenig gouvernement in Zyner Majesteits begunstiging, maar dat hy liever zoude vast houden aan de "old main top bowling" (deze spreekwyze is ons onbekend en wy vinden dezelve nergens aangehaald, doch elk een verstaat de mening er van), maar voegde hy er by, indien de Commodore verkozen mogt hem vendu meester en naval officer (een ambtenaar van het tol kantoor) te maken, hy een dezer posten, na verloop van drie jaren, aan kapitein James Brisbane zoude overdoen. Hierover was men eens geworden; en naderhand had de benoeming plaats. (*a*) Alles was afgeloopen naar de beste verwachting.

Te vier ure des morgens van den 1 January 1807, maktte de Commodore sein om op de haven aantehouden. Slechts drie van de schepen gehoorzaamden het sein. Met den dageraad waren zy omtrent een myl of meer afstands *van het fort, toen de Anson zich digt by* de Latona ter wind zyde aansloot, byna boord aan boord; kapitein Wood praaide het schip toen en beval deszelfs kapitei om niet zoo digt aan te sluiten, daar het geen tyd was, terwyl zy eene naauwe haven binnen gingen loopen, om aan boord te komen. De Anson zakte schielyk af en verviel uit deszelfs plaats, voor welke omstandigheid men zich naderhand verontschuldigd heeft, reden gevende dat de sloep op dat oogenblik los geraakt was en weg dreef, zoo dat men natuurlyk tyd noodig had om dezelve op te visschen. Al de schepen hadden hunne sloepen op sleep. De Arethusa en Latona liepen binnen de haven en bragten in omtrent een half uur tyds het Hollandsch fregat, een schip van 20 stukken geschut, twee schoeners, als mede het fort Amsterdam tot zwygen. (*b*) Geen van dezen durfden naderhand een schot doen. Het fort Republiek, gelegen op een berg ten oosten, die de haven bestrykt en omtrent een myl afstands van de schepen, en een fort ten westen van de haven, nog verder afgelegen en bykans in het bereik van het schot, bleven aanhouden met schieten. (*c*) Toen de Anson binnen de haven kwam, *omtrent een half uur na de komst van de Arethusa en de Latona*, (*d*) liep hetzelve tegen de Latona aan en brak deszelfs dryfspier, zwaaide rond en raakte aan den west kant der haven op de rotsen vast, (*e*) langs de zyde van het Hollandsch schip van 20 stukken geschut, met het voorsteven naar het fort Amsterdam, waar zy bleef liggen tot dat het eiland over was. *Een uur en elf minuten na de Anson, verscheen eindelyk de Fisgard*, (*f*) het liep binnen de haven en raakte vast ter bakboord zyde, in den mond van de haven.

Het was omtrent dezen tyd dat kapitein Brisbane naar den wal ging en langs de kaai met 20 of 30 man troepen wandelde; hy riep kapitein Wood toe en vroeg of het Hollandsch fregat gestreken had, die ten antwoord gaf, dat de vyand kwartier verzocht had; maar dat de vlag van het schip onklaar was en niet konde neergestreken worden, en dat hy een officier den last gegeven had, om bezit van hetzelve te nemen. Toen hy echter zyne oogen langs de zyde van de Latona gewend en bespeurd had, dat de officier nog niet vertrokken was, gelastte hy den Heer Grint (thans kapitein Grint) naar boord te gaan en bezit van het schip te nemen. Deze volvoerde den last onmiddelyk en bemandde het schip voor kapitein Brisbane. Reeds een geruimen tyd vóór dat zulks gebeurde, was er geen man op het dek van het Hollandsch fregat te zien, om dat kapitein Wood al het volk naar beneden had gezonden. Ook was er niemand op de batteryen van het fort te zien, behalve een neger die zich onder een stuk geschut verscholen had. De wallen van het fort waren omtrent 15 of 20 yards afstands van het achtersteven van de Latona verwyderd en omtrent 15 of 20 voeten hoog. Kapitein Brisbane landde met het volk zyner sloep en beklom het fort door middel van een ladder, van waar hy binnen het Gouvernements Huis ging. Hierop landde een aantal matroozen en mariniers van al de schepen, aan den wal vóór het Gouvernements Huis. Er werd geen wederstand hoe ook genaamd van het fort geboden. De neger, die onder het geschut op het fort, waar kapt. Brisbane het beklommen had, gescholen was, vuurde zyn geweer af en ging op den loop, doch werd door een der manschappen van de Latona dood geschoten.

Omtrent dezen tyd kwam de Gouverneur van het eiland, vergezeld van eene dame, langs de zyde van de Latona aan, (*a*) hy werd door kapitien Wood gezegd om naar den wal by den Commodore te gaan, die op het Gouvernements Huis was. Kort na zyne komst aldaar en op ontvangst van noodige bevelen, hield men op van het fort Republiek met schieten en werd deszelfs vlag gestreken.

To dezer tyd ging kapitein Wood naar den wal, boval de schepelingen naar boord te gaan en ging by kapt. Brisbane, waarop het volgende gesprek plaats greep.

Kapitein Wood. Wel Brisbane! Ik wensch U geluk! Heb ik U niet gezegd hoe het zoude afloopen?

Kapitein Brisbane. Ah Fisgard! Fisgard!

Kapitein Wood. Brisbane! Gy hebt gedaan wat U onsterfelyke roem zal verwerven. Laat de kerel naar den d . . . . l loopen; dat wy geen naspraak hebben, hy is uwe aandacht niet waardig.

Kapitein Brisbane. Wood! Nimmer heb ik iemand in myn leven zoo lief gehad, als ik U heden heb.

Kapitein Wood. Waarom?

Kapitein Brisbane. Waarom? Wel! om dat gy onder het vuur van al de batteryen zyt gaan leggen en my vooruit hebt laten gaan.

Kapitein Wood. Ik heb niets meer dan myn pligt gedaan; want had ik zoo niet gehandeld, dan zoudt gy op de ly zyde der haven vast gezeten hebben.

Kapitein Brisbane. Ah! maar hoe weinigen zouden zulks gedaan hebben!

Kapitein Wood. Wel zoo gy er zoo hoog overdenkt, maak er dan melding van in uwe publieke brieven.

Kapitein Brisbane. Ik zal er, inzonderheid aan den Admiraal, van melding maken.

Kapitein Wood. Ik had zeer gemakkelyk vóór U binnen kunnen komen.

Kapitein Brisbane. Hadt gy zulks gedaan, dan zoude ik het U nimmer vergeven hebben.

Na eenige woordenwisseling vroeg kapitein Wood, naar de reden, waarom de Arethusa toen minder snel dan gewoonlyk zeilde. Kapitein Brisbane zeide dat de raas te scherp by de wind gebrasd waren; kapitein Wood hernam hierop: "I went in the old stilo, trim as you go." "Ja" zeide kapitein Brisbane "gy liep binnen als een zeeman, en er bestaat geen onderscheid tusschen U en my, dan dat ik wat hooger op de lyst sta."

Wy zyn zoo byzonder in het vermelden van deze byzonderheid geweest, om dat wy, ongunstige berigten ten aanzien van kapitein Wood in omloop vernomen hebben, als of zyne beweegreden om aftehouden gelegen was in de vrees om binnen de haven te loopen.— Had hy echter niet afgehouden, maar vooruit gezeild, zelfs ter lengte van een kabel, dan zoude hy voor het vuur van al de batteryen, welke den mond der haven bestryken, beveiligd geweest zyn. Eene daadzaak welke te wel bekend is, by de genen die de verdedigings middelen van Curaçao kennen.

Deze zyn de byzonderheden van den buitengewonen aanval in de verovering van het eiland Curaçao; (*a*) en de lezer zal ontwaren hoe veel zy verschillen met de geschiedkundige verhalen van James en Brenton, die beide de volle eer van de onderneming aan kapitein Brisbane toeschryven; maar het is zeer blykbaar dat geen van beide met de byzonderheden derzelve bekend waren, dewyl zy vermelden dat "*het eskader binnen de haven digt aangesloten liep.*" Kapitein Brenton zegt dat het "*zeer digt aangesloten binnen liep*" en "*ten anker ging op eene grootsche en juiste wyze, die met geene woorden te beschryven is.*" Ofschoon gelyk wy reeds gemeld hebben, alleen de Arethusa en Latona aangesloten binnen de haven liepen, daar de Anson door een toeval verhinderd werd zulks te doen en een half uur achteruit raakte, toen het voornaamste gedeelte der zaak reeds afgedaan was; en de Fisgard kwam niet binnen dan na verloop van een uur en elf minuten tyds, toen niets meer te doen was.

Voor zyne diensten by deze gelegenheid werd kapitein Wood beloond, op begeerte van Zyne Majesteit, met een gouden medaille en door het Committee of the Patriotic fund met een eere degen.

(*a*) Wy vinden hier onder aan den voet aangemerkt, dat Sir James Wood, die beide posten tot en met den overgang dezer kolonie aan de Nederlanden, in 1816, gehouden heeft, zonder een deszelven aan Sir James Brisbane aftestaan, gelyk hy volgens zyn eigen zeggen aan Sir Charles Brisbane belooft heeft zulks, te doen.— Op zyne plaats ontkent Sir Charles dat er ooit voorloopige schikkingen zyn gemaakt geworden tusschen hen, noch dat hy met Sir James Wood beraadslaagd heeft omtrent zyn plan om Curaçao aantevallen.

(*b*) Het Fort Amsterdam heeft volstrekt niet geschoten.

(*c*) Hier wordt zeker het fort Waakzaamheid bedoeld. Naar ons weten heeft dit fort geen schot gedaan.

(*d*) Een ieder weet dat deze omstandigheid onnaauwkeurig is; zy wordt tegen gesproken in de wederlegging van Sir Charles Brisbane.

(*e*) Men had beter gezegd dat het schip op den grond vast geraakt is; er bevinden zich geene rotsen op de gemelde plaats.

(*f*) Dit is ook onnaauwkeurig en wordt alsmede wederlegd.

(*a*) Wy hebben altyd vernomen dat de Gouverneur van Bleinheim komende, aan de Klip tusschen de Werven van de Heeren H. Van derMeulen, & Co. en den Heer J. Foulke, ten huize van wylen den Heer M. Schotborgh Gz., thans toebehoorende aan den Heer D. Bevers, was afgestapt en zich over het waaigat naar de stad begeven had; aan de poort van het fort gekomen zynde, werd hy door de Engelsche schildwacht afgewezen; hy ging de stad om, door de sortier poort binnen het fort.

(*a*) De lezer bemerkt duidelyk hoe men door afstand van tyd en plaats berigten kan verdraaijen en vergrooten. Men noemt het *bezit nemen* van Curaçao eene buitengewone onderneming. Niets is er gemakkelyker toegegaan. Men spreekt van het *vuur der batteryen.*— Behalve van de schepen Kenau Hasselaar, de Suriname en Vliegende Visch en het fort Nassau, is er geen schot gevallen, als toen de vyandelyke schepen binnen liepen, er van het water fort twee alarm schoten gedaan werden. De reden waarom er van de batteryen niet geschoten is geworden, ligt in het duister gehuld, en wy zullen ons daaromtrent in geene gissingen wagen. Vele andere onnaauwkeurigheden in dit verhaal worden door Sir Charles Brisbane wederlegd, in den tweeden brief, welke in een volgend nummer dezer Courant zal verschynen.

Gouvernements Secretary,
Curaçao den 27 September 1833.

NAMENS den HoogEd. Gestrengen Heer Directeur dezer kolonie, wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week eindigende den 5 October als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 16 Oncen wegen, en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde ransche brood van den voormelden prys, een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16den Maart 1824 is vastgesteld.

De Gouvernements Secretaris,
W. PRINCE,

Gouvernements Secretary,
Curaçao den 25 September 1833.

DE HoogEd. Gestr. Heer Directeur dezer kolonie heeft, by dispositie van den 13 dezer, No. 478, den Heer J. J. Pool benoemd tot Lid plaatsvervanger in den Raad van Civile en Criminele Justitie voor het Collegie van Commercie en Zee Zaken, en voorts gekwalificeerd om als geassumeerd Lid zitting in den voormelden Raad te nemen.

De Gouvernements Secretaris,
W. PRINCE.

Gouvernements Secretary,
Curaçao den 18 September 1833.

DE HoogEd. Gestr. Heer Directeur in Rade van Policie alhier, raadzaam geoordeeld hebbende, alle mogelyke publiciteit te geven aan het bestaan van een Collegie voor de Wees- Onbeheerde- en Desolate- Boedel-Kamer alhier.

Zoo wordt hierby, van wege Directeur in Rade voormeld, bekend gemaakt, dat de leden, der by publicatie van den Directeur den 10 April dezes jaars gearresteerd en den 15 daaraanvolgende uitgevaardigd, daargestelde Commissie van toezigt over de Wees- Onbeheerde- en Desolate- Boedel-Kamer alhier, namelyk: een der verkiesbare Leden van den Raad voormeld en de Gouvernements Secretaris met en benevens den Weesmeester by dezelve kamer, zamen uitmakende een Collegie voor de gemelde Wees- Onbeheerde en Desolate- Boedel-Kamer.

De Gouvernements Secretaris,
W. PRINCE.

Gouvernements Secretary,
Curaçao den 13 September 1833.

DE Gouvernements Secretaris, als ten deze door den HoogEd. Gestr. Heer Directeur dezer kolonie gekwalificeerd zynde, roept hierby op de familie van wylen Johan Heinrich Kuhlman, dewelke op dit eiland is gehuwd geweest met Maria Elizabeth Vos, ten einde by hem Gouvernements Secretaris ter voormelde Secretary berigt te bekomen, betreffende zeker erfdeel aan de erfgenamen van den gen: J. H. Kuhlman toekomende en welk berustende is in handen van den Heer Mink, koopman te Varel.

De Gouvernements Secretaris,
W. PRINCE.

BEKENDMAKING.

ALZOO DANIEL SIMON, zich aan den Raad van Policie alhier vervoegd heeft, met verzoek om te mogen verkrygen brieven van manumissie voor de hem in eigendom aankomende Slaven met namen GUILLELMA HENRICA, IGNATIUS ALEXANDER en GORGONIA JULIA, zoo is het dat de gemelde Raad van Policie goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken, en een iegelyk die eenig regt of pretentie op de genoemde Slaven mogt sustineren, op te roepen, om binnen den tyd van drie weken, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen of Couranten zal zyn geplaatst geweest, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarie aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tyd, de verzochte brieven van manumissie verleend worden

De Gouvernements Secretaris,
W. PRINCE.

Den 19 September 1833.

Publieke Inschrijving.

ONDER nadere goedkeuring van den HoogEd. Gestr. Heer Directeur dezer kolonie, zal de Boekhouder Controlleur aan de voordeeligste inschryvers ten behoeve der Koloniale Kas verkoopen Wissels ten bedrage van min of meer ƒ10,000. Ned. Ct. door den Heer Directeur voormeld op het Ministerie voor de Nationale Nyverheid en de Kolonien, op vier maanden zicht, aan de order van den Algemeenen Ontvanger afstegeven.

De inschryving biljetten zullen voor ronde sommen tot ƒ100. toe, tot Woensdag den 2den der aanstaande maand October des voormiddags te elf ure ten Kantore van den Boekhouder Controlleur worden aangenomen.

J. PH. BOSCH.

Den 27 September 1833.

OPROEPING.

TER voorkoming, indien mogelyk, van het bezigen van regtsmiddelen tegen zoodanige bloedverwanten en andere betrekkingen aanvaard hebbende de lyken der genen die sedert de afkondiging van de wet betrekkelyk het heffen der belasting op de erfvolgingen, gearresteerd te Paramaribo den 1 Juny 1830 en alhier gepubliceerd den 3 September van dat jaar, op dit eiland, overleden zyn, en van welker nalatenschappen geene memorien van aangifte, noch ook negative verklaringen dat de overledenen geene bezittingen hebben nagelaten, als nog zyn ingeleverd, zoo heeft de ondergeteekende het dienstig geoordeeld de genen welke zich bemoeid of ingelaten hebben met het aanvaarden en begraven der lyken van personen sedert den 3 September 1830 alhier overleden, en van welker nalatenschappen geene memorien van aangifte noch ook negative verklaringen dat er geene bezittingen zyn nagelaten, als nog ingeleverd zyn geworden, by deze optèroepen, om, zonder langer verwyl aan deze verpligting te komen voldoen, op poene van aansprakelyk gehouden te worden voor de boete van honderd guldens by de wet op dat verzuim gesteld.

De Algemeene Ontvanger, belast met de
perceptie der belasting op de erfvolgingen,
C. L. VAN UYTRECHT.

Den 20 September 1833.

OPROEPING.

TER voldoening aan het besluit van den Edelen Achtbaren Raad van Policie dd. 4 September dezes jaars, gevolgd op het door OLEANA FRANCISCA LEVY, SUSANNA EMERENTIA BRUGMAN, MARIA ISABELLA BRUGMAN en GEERTRUIDA CATHARINA VEERIS gepresenteerd rekwest, worden hierby opgeroepen al de genen die vermeenen mogten gelyk of beter regt dan zylieden te hebben in en op het Tuintje de VRYHEID, gelegen alhier in de Middel Divisie, ten einde binnen den tyd van drie maanden van heden afgerekend, hun regt behoorlyk te doen gelden; zullende ingeval binnen den bepaalden tyd geene wettige oppositie tegen den verkoop ter Gouvernements Secretarie gedaan worde, over het gemelde Tuintje worden gedisponeerd.

Curaçao den 13 September 1833.

DE ondergeteekende van voornemen zynde, in den loop der aanstaande maand, van dit eiland naar Nieuw York te vertrekken, verzoekt al de genen die van hem iets te vorderen hebben hunne rekeningen ter voldoening in te zenden; terwyl hy tevens zeer vriendelyk al de genen die aan hem schuldig zyn verzocht, om betaling te komen doen, daar hy anderzins in de onaangename verpligting zal gebragt worden, om tegen de nalatigen, zonder onderscheid van persoon, regtsmiddelen te bezigen.

O. M. DACOSTA.

Den 20 September 1833.

THE undesigned intends leaving the island in the current of next month, for New York, do request all persons who have any claims against him to produce them for payment, and he most friendly requests all who are indebted to him to come forward and make payment, or he shall be under the desagreeable necessity of forcing the same by law, without distinction.

O. M. DACOSTA.

September 20, 1833.

Edictale Citatie!

KRACHTENS appointement van den Edelen Achtbaren Raad van Civile en Criminele Justitie, de dato 13den Augustus dezes jaars, gevolgd op het door den Weledelen Heer G. F. LENZ, in kwaliteit als Testamentaire Executeur in den Boedel en Nalatenschap van wylen JOSE MARIA SIERRA, alhier gewoond en overleden, gepresenteerd rekwest.

Doet gemelde Weledele Heer G. F. LENZ, in kwaliteit voornoemd, allen en een iegelyk zoo hier te lande als elders woonachtig,

ADVERTEEREN:

dat de genen die vermenen mogten eenige actie of pretentie ten laste van gemelden boedel te hebben, gehouden zullen zyn, dezelve hunne actien en pretentien, binnen den tyd van acht dagen van heden afgerekend, voor zoo veel de op dit eiland woonachtigen betreft, en de buitenlandsche, binnen drie maanden, mede van heden afgerekend, aan gemelden Heer G. F. LENZ, op en aan te geven, ten einde voornoemden Boedel tot finale likwiditeit kan worden gebragt.

DAGVAARDENDE al de genen die van zulks te doen in gebreken blyven, voor den Edelen Achtbaren Raad van Civile en Criminele Justitie voornoemd, staande rolle, om aldaar hunne actien en pretentien, met de behoorlyke verificatien intebrengen, op pœne dat tegen de non comparanten zal worden geprocedeerd by default en verstek van actie.

Aldus voor de eerste maal gepubliceerd in het Fort Amsterdam en in de Willemstad op Curaçao den 9den September 1833.

Den 16den dito voor de tweede maal, en
Den 23sten dito voor de derde en laatste maal.

J. C. HUECK, Dr, & Geregts Bode.
(Get.) GAERSTE, Procureur.

Edictale Citatie!

KRACHTENS appointement van den Edelen Achtbaren Raad van Civile en Criminele Justitie, de dato 10den September dezes jaars, gevolgd op het door de Heeren JOSIAS, JEUDAH, ELIAO en ISAC ABINUN DE LIMA, in kwaliteit als Testamentaire Executeuren in den Boedel en Nalatenschap van wylen den Heer HAIM ABINUN DE LIMA, alhier gewoond en overleden, gepresenteerd rekwest.

Doen gemelde Heeren JOSIAS, JEUDAH, ELIAO en ISAC ABINUN DE LIMA, in hunne voornoemde kwaliteit, allen en een iegelyk, zoo hier te lande als in Europa of elders wonende, adverteren;

Dat de genen die vermenen mogten eenige actie of pretentie ten laste gemelden boedel of ten laste van de alhier geexteert hebbende nominale firma van DE LIMA & ZOON, te hebben, gehouden zullen zyn dezelve hunne actien en pretentien binnen den tyd van acht dagen, van heden afgerekend, voor zoo veel de op dit eiland woonachtigen betreft, en, de in Europa of elders wonende, binnen den tyd van twaalf maanden, mede van heden afgerekend, aan de genoemde Executeuren op en aan te geven, ten einde den Boedel tot finale likwiditeit kan worden gebragt.

DAGVAARDENDE zy Heeren Executeuren al de genen die van des te doen in gebreken blyven, voor den Edelen Achtbaren Raad van Civile en Criminele Justitie voormeld, ter rolle van Commissarissen uit denzelve, om aldaar, staande rolle, hunne actien en pretentien, met de behoorlyke verificatien intebrengen, op pœne dat tegen de non comparanten zal worden geprocedeerd by default en verstek van actie.

Aldus voor de eerste maal gepubliceerd in het Fort Amsterdam en in de Willemstad op Curaçao den 12den September 1833.

Den 19 dito voor de tweede maal, en
Den 26sten dito voor de derde en laatste maal.

J. C. HUECK, Dr. & Geregts Bode.
(Get.) GAERSTE, Procureur.

DAAR ik ondergeteekende, als mede belanghebbende in de Columbiaansche bark genaamd Isabelle en gevoerd door Schipper CARLOS TIJERA, het ongeluk heb gehad, dat het genoemde vaartuig, op deszelfs reis van hier naar Puerto Cabello op laatstleden Woensdag den 25sten dezer met zons ondergang door eenen valwind, op de hoogte van Caraças baai omgeslagen is, en, door het scheepsvolk verlaten zynde, gisteren morgen door Schipper P. A. KROGG, voerende de Deensche brik Generaal Gouverneur von Scholten, die zyne reis naar St. Thomas op het vernemen van dat ongeluk gestaakt heeft, opgezocht, met in achtneming van het voordeel der geinteresseerden gered, op sleeptouw genomen, binnen deze haven gebragt en aan de belanghebbenden afgeleverd is, zonder eenige belooning voor zyne aangewende moeite en tydverlies te eischen noch te willen aannemen; heb ik het van mynen pligt geacht, deze edelmoedige daad van den heer KROGG door middel dezer Courant bekend te maken en hem daarvoor mynen welmeenenden dank in het openbaar aan te bieden.

PIETER CRANEVELDT.

Curaçao den 27sten September 1833.

WHEREAS I the undersigned as one of the parties concerned in the Colombian sloop called Isabella, Captain CARLOS TIJERA, have met with the misfortune of the upsetting of said vessel, by a flaw of wind which took place on Wednesday last the 25th instant, about sunset and in front of Caracas Bay, while she was proceeding on her voyage from this place to Puerto Cabello, and consequently abandoned by the crew; and whereas Captain P. A. KROGG, commanding the Danish Brig General Covernor von Scholten, who on being informed of that disaster posponed his voyage to St. Thomas; and immediately started in search of her, and with the greatest attention to the interests of the parties concerned, succeeded in saving the said sloop, and safely to tow her into this harbour, delivering the said vessel up again to the parties concerned without exacting any reward or salvage, nor to admit of any renumeration for his pains and loss of time; I deem it a sacred duty incumbent on me to make this act of so much generosity on the part of Captain KROGG public through the means of this paper, and openly to tender him my most sincere and grateful thanks.

PIETER CRANEVELDT,

Curaçao the 27th September 1833.

BEVALLEN op verleden Zondag nacht den 22sten dezer, Mevrouw de Echtgenoote van den Weled. Gestr. Heer S. De Veer, van een Zoontje.

OVERLEDEN op laatstleden Dingsdag avond den 24sten dezer, na eene kortstondige ziekte, de Weledele Heer C. W. MEYER, Handels Agent in deze kolonie voor de Amsterdamsche W. I. Maatschappy. De Heer Meyer was gedurig zyn verblyf alhier steeds ziekelyk, doch niemand had zyn zoo spoedig overlyden verwacht. Op den volgenden namiddag werd het lyk begeleid door eene menigte vrienden en goede kennissen plegtstatig ter aarde besteld.

Algemeen betreurt men in deze kolonie dit droevig overlyden. De overledene kwam hier in het jaar 1830 als mede Agent met den Weledelen Heer G. F. LENZ, van de gemelde Maatschappy, en wist gedurende dit kort verblyf door zyne vele goede en zeer beminnelyke hoedanigheden de harten van een aantal ingezetenen dezes eilands intewinnen. Groot was de achting die men hem toedroeg en wy gelooven, dat, wanneer het noodig was den Heer LENZ iemand toetevoegen, de Maatschappy nimmer beter keuze dan in den Heer MEYER had kunnen doen. Deze kolonie in het byzonder verliest veel met dit overlyden, daar de overledene groot belang in derzelver welvaart gesteld heeft.

CURACAO.

Vaartuigen in en uitgeklaard sedert onze laatste.

INGEKLAARD — SEPTEMBER.

21. golet Venezolano, Arrostegui,		Maracaybo
23. brik Olive, Bray,		La Guayra
25. golet Rosalia, Sardi,		Maracaybo
26. brik Delos, Nowian,		St. John's Porto Rico
27. golet Geertruida, Levy,		Bonaire
—— Kingston, Durant,		dito

UITGEKLAARD—SEPTEMBER.

21. golet Anna Maria, Rotjes,
24. bark Emelina, Winkfield,
golet Casualidad, Chirino,
25. bark Isabelle, Tijera,
brik Gen. Gouv. von Scholten, Krogg,
27. —— Dromo, Budd,
—— Olive, Bray,

Op verleden Zondag den 22sten dezer, is van deze haven naar La Guayra vertrokkan, Z. D. M. Brik ALERT, gekommandeerd door den kapitein ZARPMANN.

Wy hebben de volgende oplossingen van de CHARADE ontvangen:—

De CHARADE in het vorige nummer doelt op het woord SPREI.

OPLOSSING
DER
CHARADA.

En wat zal die oplossing zyn?
"Een flesch, gekurkt en vol met wyn."
M.

OPLOSSING DER CHARADE.

No. 1.

til! dacht ik, toen 'k uw raadsel las;
rei groeit op bedden gul als gras,
wei is ook altoos meer dan een
n *Ei* een voedsel zonder been.
s *I* nu 't staartje dat zelf klinkt?
a, dan zie 'k dat myn raden hinkt.
en hoofd ontbreekt nog . . . 't Is geen plant;
Zeen, zoek hier 't meervoud op den kant.

S.

TER OPLOSSING.

CHARADE.

Terwyl met pracht, na hoogen val,
Myn eerste twee doorkruist een land
Dat ver ligt van dit dorre strand,
En myn geheel, in 't lage dal,
Vol slyk, betreurt zyn stilstand lot,
Is overal myn tweede twee
In stad en dorp in huis en slot
De maatstaf van Penelopé.

Rekenkundig Raadsel.

Myn geheel, hetwelk uit drie deelen bestaat en in de Fransche taal te huis behoort, is van twee onderscheidene beteekenissen, dewyl ik te gelyker tyd twee verschillende getallen doe kennen. Myn eerste deel bevat vyf honderdmaal myn tweede; terwyl myn tweede negen minder is dan myn derde, en dit derde weder overeenkomt met de eene beteekenis van myn geheel, Welk woord wordt hier bedoeld?

L.

Dierlyk Magnetismus.

Buitengewoon geval van katalepsie (ledenverstyving) aanvankelyk van zelf ontstaan en later door kunstbewerking voortgebragt en waargenomen te Bologna door de Doctoren J. Carini en V. Visconti en door Mazzacorati Chimist en Apotheker, en medegedeeld door M. Orioli(*).

Nog maar korten tyd geleden zoude een geneeskundig dagblad (in Frankryk) zich aan het verwyt van ligtgeloovigheid hebben blootgesteld, indien hetzelve eene mededeeling had durven opnemen, als de onderhavige, die wy hier laten volgen. De valsche wysbegeerte toch, welke te dier tyd de wetenschap bestuurde, maakte haar geheel dienstbaar aan de heerschzucht van de zoogenaamde menschelyke rede, als of 's menschen rede iets anders ware, dan het vermogen om al het bestaande te kennen; alsof die rede van den eenen dag tot den anderen, niet toenam, naarmate zy nieuwe daadzaken ontdekt. Het dierlyk magnetismus, uit een wetenschappelyk gezigtspunt beschouwd, heeft zyne dweepers en navolgers gehad, daar gene alle verhalen aannamen of zy al of niet bewezen waren, terwyl deze volstrekt alles verwierpen, zoodat wy, na eenen stryd van veertig jaren, nog niet verder zyn gevorderd dan den eersten dag. Het is meer dan tyd, dat zulke bespottelyke hartstogten uit het gebied der wetenschap verdwynen, en dat een onpartydig, oordeelkundig, beredeneerd onderzoek ons eindelyk leere, wat wy nopens dit grootsch verschynsel, kunnnen gelooven, en wat wy moeten verwerpen. Het volgende verschynsel, door mannen van bekwaamheid en goede trouw waargenomen, en ons medegedeeld door een' man, die in het gebied der wetenschap, eene hooge plaats bekleedt, is ons toegeschenen van groot gewigt te zyn, en wy roepen de aandacht van onze lezers op al deszelfs byzonderheden in

Geschiedenis der ziekte. Eene jonge vrouw, van 25 jaren, viel, den 10den September 1832, ten gevolge van diepe kwelingen en verdriet, die haar gestel, zoo wel moreel als ligchamelyk, zeer vatbaar voor alle indrukken hadden gemaakt, in een' toeval van katalepsie, hetgeen van 's middags tot middernacht voorduurde. Het keerde gedurende den tyd van 42 dagen, op dezelfde uren, met dezelfde verschynselen terug, die slechts de laatste 12 dagen eenigzins verschilden: — beginnende en eindigende met zuchten en geeuwen; die op het einde dieper waren dan in het begin; terwyl het toeval de twaalf laatste dagen korter durende, zyn einde aankondigde, door zekere gelyktydige zeer regelmatige bewegingen. De zieke ligtte by afwisseling den linker- en regterarm en voet op, en liet ze plotselyks neêrvallen. Zy schudde met het hoofd, strekte beide handen uit, stoende er mede op het bed, rigtte zich overeind, en liet zich vervolgens aan haar eigen gewigt over. Dan legde zy wederom de handen op haar hoofd, wroef zich de oogen, en gaf aan hare gelaatstrekken een somber en dreigend aanzien, opgevolgd door stuipachtige bewegingen, en zoo ontwaakte zy zonder zich iets te herinneren van al wat er gedurende den kataleptischen slaap was gebeurd, en zonder zich over eenige smart of ongemak te beklagen. Zoo lang het toeval duurde was zy, als verlamd, zonder eenige andere bewegingen te kunnen maken, dan die, welke wy zoo even hebben beschreven; zy bleef dan in dezelfde houdingen waarin men haar bragt, hoe lastig en ongemakkelyk die ook wezen mogten. De 21 eerste dagen had zy de oogen geheel gesloten, maar op de tweede helft harer ziekte opende zy dezelve, doch zy waren star, onbeweegbaar, naar het licht gekeerd, en ongevoelig voor alle indrukken, die men daarop beproefde.

De heer Mazzacorati bespeurde al ras dat er zich by de zieke, onder het toeval, zonderlinge vermogens hadden ontwikkeld, en nam te gelyk met den heer Carini eene menigte proeven, waarvan wy de uitkomst hier regelmatig laten volgen:

Verschynsels van het gehoor. De zieke hoorde langs den gewonen weg nog het sterkste geluid niet wat men maakte, maar indien men haar, zelfs zeer zacht, in het hol van de hand, tegen de voetzool, op den hartkolk of op de plaatsen die het digtst by den sympatischen zenuw liggen, aansprak, verstond zy alle woorden volmaakt welke men uitte. Hetzelfde had plaats wanneer men haar, zachtkens aansprekende, de hand op de hier bovengemelde deelen legde; ja wat sterker is, zy hoorde zelfs dan nog wanneer de persoon die met haar sprak, slechts in middelyke en verwyderde aanraking met iemand was, die voornoemde deelen aanraakte. Onder eene menigte proefnemingen, die allen twyfel ten aanzien van dit verschynsel wegnemen, zal het voldoende zyn aan te verwonderen, dat er eene keten van vier personen werd gevormd, waarvan drie elkander de hand gaven, en de vierde met de derde, door middel van eene lange waschkaars in rapport was, terwyl de eerste de zieke aanraakte en alleen by haar stond, met dat gevolg, dat de zieke zeer wel verstond wat zachtjes op een verren afstand door den vierden persoon gesproken werd.

Verschynsels van de spraak. De zieke sprak niet, als zy aan haar zelve was overgelaten, maar als men haar op de aangegeven wyze ondervroeg, antwoordde zy steeds van pas, immer dezelde stem van den ondervrager nabootsende. Wanneer men, gedurende haar antwoord, de onmiddelyke aanraking of de keten brak, dan hield zy plotseling op; maar zoodra de aanraking werd hersteld, zettede zy haar gesprek voort met deze merkwaardige byzonderheid, dat zy het dáár hervatte, waar het gekomen zou zyn, indien het niet afgebroken ware geworden. Het schynt derhalve dat het antwoord zich in haar verstand ontwikkelde, zelfs ondanks dat het rapport was afgebroken en dat gedurende deze stoornis de spraaktuigen alléén derzelver beweging verloren hadden en verlamd waren. Den 22sten dag verloor zy het vermogen klanken uit te brengen, hoezeer men toch van haar eenig antwoord wist te bekomen, daar zy gedurende eenige dagen aanduidde, dat zy hoorde door een zacht geluid met den larynx (het bovenste der luchtpyp) te maken. Toen dit middel van mededeeling later ook verdwenen was, wist zy dezelve te vervangen door met de toppen der vingers, byna onmerkbaar, op de hand van den medevrager of van die des eersten persoons van de keten, te drukken.

Verschyning van het gewone of van het magnetische gezigt. Hoezeer de oogen gesloten, ja zelfs geblinddoekt waren, onderscheidde zy echter alle ligchamen en kleuren, zoodra men dezelve voor de deelen, welke eene byzondere gevoeligheid hadden, hield. Zonder zich te bedenken gaf zy de uren en minuten van elk horologie op, en dikwyls, doch niet immer, gelukte het haar, geschreven woorden, zeer juist te lezen. Later ontwikkelde zich dat vermogen op eene wonderbare wyze, zoo zeer dat het nu voldoende was, hare aandacht te vestigen op het een of ander voorwerp, in het vertrek, of in eene andere kamer, dan waarin zy zich bevond, of op straat of buiten de stad en zelfs op verre afstanden, en zy beschreef het, als of zy het zag. Zie hier eenige proeven ter bevestiging van het aangevoerde.

In tegenwoordigheid van een beroemd Hoogleeraar der Universiteit, wordt er overeengekomen, aan de zieke de beschryving te vragen van een klooster in de stad, in hetwelk noch zy, noch een van de ondervragers, ooit waren geweest; vervolgens de beschryving van een onderaardsch gewelf, nooit door de aanwezende personen, gezien en behoorende aan eene buitenplaats.

Er werd van hare beschryvingen een platte grond gemaakt, en na vervolgens de plaatsen te hebben bezocht, bevond men, dat zy volmaakt overeenkwamen met de teekening, die daarvan naar de opgaaf der zieke, was ontworpen, en dat zy zelfs het getal en de schikking van eenige tonnen in het gewelf, naauwkeurig had opgegeven. In dezelfde zitting ondervroeg de Hoogleeraar haar over de inrigting van zyne studeerkamer, en hare antwoorden waren ook hier volkomen juist. Zie hier eenige byzonderheden, overgenomen uit de daarover gemaakte aanteekening. *Wat bevindt er zich in gindschen hoek? — Eene tafel. — En op de tafel? Een boek. — En op het boek? Een bekkeneel — van wat? — van een dier — van welk dier? — Ik ken er den naam niet van. Spreek dien naam onder vele anderen uit en ik zal dien opgeven.* — Men noemde eene menigte namen van verschillende dieren op, zonder dat zy dien erkende van het dier welks bekkeneel zy zag; doch zoodra men den naam van den panther noemde, zeide de zieke dadelyk dat het bekkeneel van dit dier was. Het is noodig hierby aan te merken dat in alle gevallen, waar de namen van zaken en personen, die zy wilde noemen, haar onbekend waren, zy door het zelfde middel daarvan eene, als ware het, aanschouwelyke kennis verkreeg. En beschreef zy ook even gemakkelyk de gezonde of aangedane deelen van haar ligchaam of van dat van vreemde personen. De bedoelde Hoogleeraar onderwierp haar aan eene ontleedkundige ondervraging, nu eens in het latyn, welke taal haar geheel onbekend was, en dan wederom in het italiaansch, doch steeds gebruik makende van de wetenschappelyke uitdrukkingen, met dat gevolg, dat hy van haar zeer naauwkeurige beschryvingen ten antwoord bekwam in de Italiaansche taal, zoo over het hart als wat er by ligt, over den zonnenvlecht of het Pancreas (klierbed), over het wervelbeen van den ruggegraad, en over andere deelen; terwyl zy ook eene naauwkeurige opgaaf deed over de ongesteldheid eener Dame, welke zy niet kende. Na al het aangevoerde zal men zich niet verwonderen, wanneer men hier by voegt, dat zy, met hetzelfde gemak, plaatsen te Rome, Napels of te Parys aanwees, waarover men haar ondervraagde.

In oogenblikken dat hare oogen openbleven, en hare oogappelen onbeweeglyk naar het licht gekeerd waren, meenden de proefnemers waar te nemen dat de optische assen, eene soort van electrometer van eene sterke gevoeligheid waren geworden, omdat zy gestadig en onmiddelyk zich draaiden naar den kant, waar men de kleinste wryving, welk eene electrische spanning kan teweeg brengen, bewerkstelligde. Gemelde assen volden electriserende bewerkingen in een naburig vertrek, ja zy volgden, als eene met zeilsteen bestreken naald, de bewegingen van een gemagnetiseerden staaf, welken men achter het hoofd der zieke bewoog, zelfs aan de andere zyde van den muur.

Verschynsels van den smaak en den reuk. De riekende onderwerpen werden door de zieke met dezelfde juistheid en vaardigheid waargenomen, op het oogenblik dat men dezelve op eene der gevoelige deelen plaatste. Zy noemde ze en gaf hun naam onder het uitspreken van verschillende andere namen, op, wanneer zy dezelve niet kende.

Verschynsels van het voelen of tasten. Het gevoel leverde gelykvormige verschynsels op, als de hierboven beschreven. Zoodra men een ligchaam op een der gevoelige deelen geplaatst had, vermelde de zieke het dadelyk en dat zoo juist, als de zachtste hand zulks op het gevoel zou kunnen doen.

Verschynsels van het verstandelyk vermogen. De zieke, welke, in haar gewonen toestand vertands genoeg had, bezat dit vermogen in haar kataleptisch toeval, in een veel hoogeren graad. Hoezeer zy slechts de vier regels der rekenkunde kent, gelukte het haar echter, gedurende dat toeval, onderscheidene wortelen van getallen te trekken, onder anderen dien van het getal 4,965, doch zy slaagde daarin niet altyd even goed. Zy zettede met veel doorzigt onderscheidene wysgeerige stelsels uiteen en pluisde andere, die men haar voorhield, uit. Zy raadde en beschreef den loop harer ziekte.

Tegenwoordige staat der zieke. Zy is, op dit oogenblik, geheel hersteld, zonder dat zy ooit geneesmiddelen heeft gebruikt; doch men heeft het by haar zoo ver gebragt, dat men door kunst, de katalepsie kan doen ontstaan en ook naar willekeur dezelve kan afbreken of doen ophouden. Zy zelve heeft de middelen opgegeven, waardoor men by zieken soortgelyke uitwerksels kan veroorzaken. De proefnemers zyn voornemens alle nieuwe ontdekkingen, te dezen aanzien, in een werk, met welks opstel zy bezig zyn, aan het publiek mede te deelen. — Ziedaar een nieuw, wel ontwikkeld, wel bewezen voorbeeld van dat kataleptisch magnetismus, waarvan Pététin (in den jare 1787) de eerste authentieke waarneming beschreef en welke te dier tyd eene menigte Physiologisten de schouders deed ophalen, welke zeer geloovig waren in hunne ongeloovigheid. Wat ons betreft, wy kunnen daadzaken, die klaarblykelyk zyn, niet ontkennen, zelfs dan niet wanneer zy ook al in den bepaalden kring der hedendaagsche theorien niet pasten. Wat toch moet men uit eene daadzaak opmaken? — Vooreerst dit, dat de verschynsels, waarvan zy de geschiedenis oplevert, mogelyk zyn, omdat zy bestaan en dan ten tweede, te wachten tot dat gelyksoortige verschynsels ons het regt aan de hand doen, van onze gevolgtrekkingen verder uit te breiden. Ten slotte kunnen wy echter niet genoeg de waarnemers, welke in de gelegenheid zyn dergelyke verschynsels onder het oog te krygen, aanmanen, alle vooraf opgevatte en gewone theoretische denkbeelden ter zyde te stellen en zich tot het waarnemen te bepalen. Zoo spyt het ons in de hier overgenomen mededeeling het zeer gewaagde denkbeeld aan te treffen, dat de gevoelige deelen zich in de nabyheid van de groote sympathische zenuw bevonden, hetgeen noch duidelyk, noch bewezen is, en zoo ware het veel beter geweest, eenvoudig en naauwkeurig alle verschynsels en de plaatsen, waar men die gevoeligheid heeft bespeurd, op te geven.

(*) Uit de te Parys uitgegeven wordende *Gazette Médicale*, van den 7den February 1833.

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkerÿ van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 76. De prÿs derzelve is ƒ 12. 'sjaars, te betalen om de drie maanden. De prÿs der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.